

IZHAJA VSAK DAN

adi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih mestih v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nov. (10 stot.)

DELASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 milim. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. zračnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„Edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za leto 1913 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na mesec 2 K. Brez dopolnilne naročnine, se uprava ne odira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za leto 1913 24 K, za pol leta 12 K, za 3 mesece 6 K. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredniško listo. Nepriljubljena pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnina, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ofisio Giorgio Galatti 26 (Naradni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik: komarčji lista „Edinost“. — Nastanila Tiskarna „Edinost“, vplazna zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20. Pošte-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON R. 11-39.

Turki prosijo za mir.

Rumunška definitivno odklonila ponudbo glede razsodbe velesil.

Mednarodni politični položaj.

DUNAJ 28. (Izv.) V diplomatskih krogih se označuje danes mednarodna politična situacija kot nespremenjena.

Glede mirovnih pogajanj se zdi, da je pričakovati v kratkem pozitivnih uspehov. Diplomati sicer ne verujejo vestem, da bi se vršila med Bolgarsko in Turčijo separatna pogajanja, ker smatrajo velesile za potrebno, da sklene Turčija mir z balkansko zvezo kot tako in ne s posamezniki. Vrh tega se vodi glavne predpriloge v Londonu in ne v kakem drugem mestu.

Turška vlada je po svojem londonskem poslaniku, Tevfik paši, pred par dnevi podala veleposlanikom konkretne propozicije, ki vstvarjajo predpogoje za obnovitev mirovnih pogajanj. A velesile so te propozicije zavrnile, češ da so pripravljene posredovati le v tem slučaju, če Turčija že vnaprej jasno in odkrito obljubi, da odstopi Drinopolje in se podvrže odločitvi velesil.

Tevfik paša je vzel ta odgovor na znanje in pričakovati je, da bo Turčija ustregla željam veleposlanikov, nakar se bodo neposredno takoj lahko zopet pričela nova mirovna pogajanja.

Glede albanskega vprašanja ni javiti ničesar novega.

Drugače je z rumunsko-bolgarskim konfliktom, kjer se porajajo vedno večje težave. Rumunška je namreč danes definitivno odklonila poziv velevlasti, naj se podvrže njih razsodbi, dočim so Bolgari pristali na ta predlog že pred par dnevi. Velesile smatrajo, da jim sedaj ne preostaja ničesar drugega, ko navadna posredovalna akcija, ki pa ne bo vsebovala nobene garancije za uspeh.

Velikanske srbsko-črnogorske izgube pred Skadrom.

BELGRAD 28. (Izv.) Listi pričbujejo seznam srbskih izgub pred Skadrom. Pri naskoku na Brdico so Srbi izgubili 200 mrtvih in 670 ranjenih, 20 mož se je zadužilo med žlancami in drugimi ovirami na ntrdri. 640 vojakov so Turki vjeli. Od 4. bataljona 11. polka je padlo 13 oficirjev. Črnogorske izgube so pa naravnost strašne. Pri osvojitvi Bardanjola je poginilo nič manj ko 3500 Črnogorcev.

Mirovno vprašanje.

PARIZ 28. (Izv.) „Matin“ poroča iz Carigrada, da je veliki vezir Mahmud Šefket paša na zadnji konferenci z ruskim in francoskim poslanikom izjavil poslanikom, da so turški mirovni predlogi jasno in natančno označeni v turškem odgovoru na kolektivno moto velevlasti. Da se sklene mir, je sedaj neobhodno potrebno edino to, da se velesile obrnejo na Bolgarsko in ji nasvetujejo popustljivost.

LONDON 28. (Izv.) Angleška vlada je po svojih zastopnikov povprašala vlade v Belgradu, Sofiji in Atenah, pod kakimi pogoji bi bile pripravljene skleniti mir. Porta je sedaj pripravljena pričeti nova mirovna pogajanja in sicer na podlagi pogojev, izraženih v kolektivni noti velevlasti.

LONDON 28. (Izv.) Angleška vlada je po svojih poslanikih specijalno povprašala tudi v Belgradu in Atenah, pod kakimi pogoji bi bila Srbija in Grška pripravljena skleniti mir s Turčijo.

BELGRAD 28. (Izv.) „Politika“ poroča iz Petrograda, da so se vršila zadnje dni med petrogradskim bolgarskim poslanikom Bobčevom in dvema tajnima turškima delegatoma neobvezna mirovna pogajanja, ki so prispela že do jako ugodnih uspehov. Turška delegata sta namreč izjavila, da je Turčija pripravljena odstopiti Drinopolje. — Prvotno so Turki zahtevali mejo, ki bi šla od neke sedanje bolgarsko-turške točke preko Tirnova, Bunar-Hisarja, Lule Burgasa do Enosa; a sedaj so že privolili v črto Inlada-Enos. Na vsak način pa Turki zahtevajo, da ostanejo višine Strandža ob Črnem morju in Dekir Daga pri galipolskem polotoku v turških rokah, ker so te višine velikega strateškega pomena, posebno važne za obrambo Carigrada.

SOFIJA 28. (Izv.) Turška vlada se je obrnila na ruskega carigradskega poslanika, Glera, s prošnjo za intervencijo. Turčija predlaga sedaj kot mirovni pogoj črto Inlada-Enos. Bolgarska vlada vstraja za sedaj še vedno na zahtevi po mejl Midija-Rodosto.

LONDON 28. (Izv.) Tukajšnji diplomatski krogi potrjujejo vest, da je stavila Turčija potom ruskega poslanika v Carigradu, balkanskim zaveznikom nove mirovne pogoje. Pripravljena je odstopiti Drinopolje in ves drinopoljski vilajet. Med balkansko zvezo in Turčijo vladajo sedaj le še dleference glede bodoče bolgarsko-turške meje, a diplomatski krogi so prepričani, da bo končno vendarle mogoče doseči kompromis na podlagi meje Midija-Enos. (Inlada leži severno od Midije. Op. ur.).

Velesile in bolgarsko-rumunski konflikt.

BERLIN 28. (Izv.) Velesile se sedaj pogajajo, kako bi bilo mogoče rešiti bolgarsko-rumunski konflikt v smislu določb haške konvencije. Diplomacija priznava, da je Bolgarska v večji meri ustregla željam velesil glede posredovanja, kakor Rumunška. Velesile bodo radi tega napravile še enkrat kolektivni korak v Bukareštu in pozvale Rumunijo, da se tudi ona podvrže definitivni razsodbi velevlasti. Za slučaj, če Rumunška tudi sedaj ne ustreže željam velesil, bodo velevlasti odvezale tudi Bolgarsko od obveznosti.

Boj za galipolski polotok. Turški ofenzivni načrt.

MILAN 28. (Izv.) „Secolo“ poroča iz Carigrada: Turške vojne operacije na galipolskem polotoku se še vedno vrše po gotovem vojnem načrtu. Napačno je misliti, da je bil Šarkej v zadnjem času, ko so Turki poskusili izkrcati tamkaj svoje čete, v bolgarskih rokah, Turki so se umaknili iz Rodosta zgolj radi tega, da so dobro zavarovali obrambno črto pri Bulairju, a Šarkeja in Miriofita kljub temu niso zapustili. Turški generalni štab ima namen, kolikor mogoče hitro stopiti v ofenzivo in prijeti srbsko-bolgarske čete na krilu in od južne strani.

Vsled neprestanega viharnega morja se je izkrcanje trkrat ponesrečilo, končno pa je vendar Eaver bej izkrcal 20.000 vojakov. Ta armada je 21. februarja prodirala proti višinam Perian Tepe, napadla bolgarske predstraže in vse pozicije zasedla. Drugo jutro so Bolgari in Srbi na vse zgodaj podvzeli protinapad. — Bitka je trajala cel dan, ne da bi se Bolgarom posrečilo osvojiti izgubljene pozicije. Četudi turška galipolska armada nima zaznamovati nobenih posebnih uspehov, vendar generalni štab še vedno upa, da se ofenzivni načrt končno vendar posreči: Seveda je v to svrhu treba armado najprej ojačiti, kar je sedaj glavno delo generalnega štaba. — Vojne operacije na galipolskem polotoku so radi slabega vremena sedaj skoro popolnoma prenehale.

Pri Čataldži se bolgarske čete še vedno polagoma umikajo, pri čemer se neprestano vrše manjši spopadi. Pri Midiji se je izkrcalo okoli 3500 turških vojakov, ki ogrožajo tamošnje prebivalstvo, proti čemer je ruski konzul energično protestiral. — Seveda je popolnoma izključeno, da bi te čete mogle ogroževati bolgarsko armado.

Ustreljeni avstrofilski srbski vohun.

BELGRAD 28. (Izv.) Danes je bil ustreljen v Belgradu bivši državni uradnik Svetozar Gavrilović, ki je bil radi vohunstva v prid Avstrije obsojen na smrt.

Pred novo bitko pri Bitolju.

CARIGRAD 28. (Izv.) Časopisni poročajo, da Džavid paša, kateremu se je po bitki pri Bitolju posrečilo pobegniti s svojim oddelkom proti jugu, sedaj zmagovito prodira nazaj proti Bitolju. Pričakovati je, da pride tu do nove resne bitke med Srbi in Turki. Prvi oddelki Džavid pašine armade so že zasedli Lerin (Florina.)

Hrabra drinopoljska posadka.

DUNAJ 28. (Izv.) „Neues Wiener Journal“ poroča iz Carigrada, da so drinopoljski konzuli protestirali pri svojih poslaništvih proti bombardiranju hiš, v katerih stanujejo tučji.

DUNAJ 28. (Izv.) „Zeit“ javlja iz Belgrada, da je bolgarski general Paprikov izjavil, da Bolgarska ne potrebuje nove srbske pomoči za Drinopolje, ker se bo trdnjava morala udati še preje, predno bodo končana mirovna pogajanja.

Zavezniki imajo na bojišču 345.000 mož.

CARIGRAD 28. (Izv.) Po vojaških informacijah imajo balkanski zavezniki na bojišču sedaj 345.000 mož in sicer 45.000 na galipolskem polotoku, 80.000, pred Lule Burgasom, 12.000 pred Corlujem in okoli 100.000 pred Drinopoljem. Neprestano slabo vreme je skoro popolnoma ustavilo vojne operacije.

General Paprikov v Belgradu.

BELGRAD 28. (Kor.) Bolgarski general Paprikov je danes obiskal ministrskega predsednika Pašića in vojnega ministra Božanovića in z njima dolgo časa konferiral.

Srbska jadranska železnica.

BELGRAD 28. (Izv.) V ministrstvu se vrše živahne konference o srbski železnici, ki ima stečji na morje. Kakor znano, so velesile prepustile Srbiji, da si sama izbere poljubno jadransko pristanišče, katero bo lahko vporabljala za svoj prekmorski promet.

Albanci proti italijanskemu časopisju.

MILAN 28. (Izv.) Italijanski albanski komite je izdal proklamacijo, v kateri vehementno napada italijansko časopisje, češ da dela proti Albancem in za balkansko zvezo. Proklamacija pozivlja vse one Albance, ki so v Italijanski državni službi, naj takoj zapuste Italijo.

Bolgarsko sobranje.

SOFIJA 28. (Izv.) Danes se je sestalo bolgarsko sobranje. Voditelji posameznih parlamentarnih skupin so zadnje dni ponovno konferirali z ministrskim predsednikom Gešovom o situaciji. Vlada je pozvala poslance, naj v tej parlamentarni seji nikar ne provocirajo razpravo o kakih vprašanjih, na katere vlada v sedanjem trenutku ne bi mogla točno odgovoriti.

DRŽAVNI ZBOR. PARLAMENTARNA SITUACIJA.

DUNAJ 28. (Izv.) Vsled dogodkov pri poljsko-rusinskih spravilih pogajanjih v Lvovu je postalo sedaj gotovo, da zbornica ne bo mogla rešiti finančnega načrta še pred Veliko nočjo.

Današnji konvent seniorjev se je odločil sklicati plenarno sejo poslanske zbornice za četrtek ob treh popoldne. Kot prva točka dnevnega reda pride na razpravo krošnjarske predloga. Verjetno pa je, da pride že v tej seji na dnevni red tudi razgovor o zunanji politični situaciji in sicer na podlagi interpelacij, ki bodo stavljene in na podlagi vest, da namerava podati brambni minister Georgi izjavo o odpustu rezervistov pri mobiliziranih četah.

Finančni odsek bo zboroval prihodnji teden in skušal dokončati svoje gradivo. 13. marca naj bi se pričele velikončne počitnice, nakar bi se vršila nova seja šele 8. aprila. Mnogo je pač odvisno od vprašanja, če bo mogoče nadaljevati poljsko-rusinska pravna pogajanja, ki so se včeraj razbila.

Poljski poslanci izjavljajo, da upajo za gotovo, da bo torkova volilno-reformna seja nadaljevala z razpravo.

Interesantna debata se je vnela v pododseku proračunskega odseka, ki presoja naročila mornariške uprave v Nemčiji. Subkomite je namreč zaslišal kot priče zastopnike prizadetih trdk, ki so izjavili, da bi dobila mornariška uprava naročila v Avstriji za ravno tako ceno kakor v Nemčiji. Temu stoji nasproti trditve mornariške uprave in trgovinskega ministra Schusterja. Vlada se odloči upira predložitve akte in tako omogočiti jasnost vplogledi in pravično sodbo v tej misteriozni aferi. Zato je bil v odseku sprejet predlog, naj se še enkrat pozove vlado, da predloži akte. Brambni minister Georgi je uvidel, da bi se vlada z upiranjem sama obsodila in je končno obljubil, da bo še enkrat posredoval pri mornariški upravi in skušal do 6. marca izposlovati predložitve aktov.

Do zelo burnih prizorov je prišlo v narodno-gospodarskem odseku, kjer so Čehi in Nemci očitali dr. Kreku, da je izdelal referat o ustanovitvi centralne zadržne blagajne popolnoma enostransko, zgolj s stališča kmečkih zadržnih blagajn. Čehom in Nemcem se je končno v resnici posrečilo predlogo spraviti v pododsek, ki bo natančno razpravil o njej.

Narodno-gospodarski odsek je tudi ostro kritiziral zavlačevalno taktiko vlade glede izseljenškega zakona in zato sklenil pozvati trgovinskega ministra, da poda natančna pojasnila, kake garancije je izposlovala vlada pri koncesijoniranju Canadian Pacific Railway v varstvo izseljencev.

Seja klubovih načelnikov.

DUNAJ 28. (Kor.) Na današnji seji klubovih načelnikov so vsi govorniki poudarjali, da je neobhodno potrebno, da se prihodnji teden sestane poslanska zbornica, ki mora zavzeti svoje stališče napram raznim aktualnim vprašanjem. Predsednik je naglašal, da se bo debata o finančnem načrtu v plenumu že radi tega zelo zavlekla, ker je pri-glašeni za zakon o davku na žganje 16 in zakon o osebnodohodninskem davku 75 minoritetnih predlogov. Glede termina, do katerega bo finančni odsek končal svoje razprave, so bila naziranja govornikov zelo različna.

Tekom debate je izjavil dr. Leo, da bo sklical prihodnjo sejo galiskega volilno-reformnega odseka sredi prihodnjega tedna.

Poslanec Konstantin Lewicky je naglašal, da finančni načrt ne bo mogel priti poprej na dnevni red, dokler ne bo razjasnjena situacija v Galiciji.

Koncem seje je predsednik naznanil, da se vrši prihodnja plenarna seja poslanske zbornice dne 6. marca, velikončno zasedanje pa se prične dne 8. aprila.

ZBOROVANJE ODSEKOV.

Proračunski odsek.

DUNAJ 28. (Izv.) Popoldne se je vršila seja pododseka za preiskavo oddaje mornariških dobav. Brambni minister Georgi je odgovoril na razna vprašanja, ki so bila stavljena nanj v zadnji seji.

Poslanec Glöckl in Friedmann sta predlagala sledeči predlog: Pododsek izraza svoje obžalovanje, da je vlada preiskavo o oddaji mornariških dobav s tem, da je preprečila vpogled v akte, otežkočila oziroma vsaj zavlekla. Z ozirom na to naj tudi odsek, upiraje se na zvedeniška mnenja, ukrene vse potrebne korake in sklene tudi postopanju vlade primerne sklepe.

Poslanec Bugatto je poudarjal, da tu ne gre za to, če je mornariška uprava dolžna predložiti akte ali ne, ampak le za vprašanje, če ima prav. Govornik je prepričan, da je ravnala mornariška uprava v najboljši veri, a žalibog ni dosegla onega uspeha, katerega je pričakovala, kajti avstrijsko narodno gospodarstvo je bilo močno oškodovano.

Poslanci Kolischer, Choc in Starček so ponovno prosili vojnega ministra, naj pri mornariški upravi še enkrat intervenira radi predložitve aktov. Poslanec Schraffl je zagovarjal postopanje vlade in to tembolj, ker je vpliv železarskega kartela na odsek prevelik, proti čemer so Friedmann, Nemeč in Glöckl energično protestirali.

Pri glasovanju je bil sprejet predlog poslancev Glöckla in Friedmanna. Prihodnja seja se vrši dne 6. marca.

Finančni odsek.

DUNAJ 28. (Kor.) Finančni odsek je danes nadaljeval debato o predodkazih novih dohodkov deželnim blagajnam. Prvi je govoril poslanec Renner, ki je z ozirom na sejo klubovih načelnikov prekinil svoj govor.

V popoldanski seji je poslanec Renner nadaljeval svoj govor in naglašal, da so deželne finance le radi tega v tako slabem stanju, ker se preveč zapravlja denar, proti čemer je posl. Stöizel energično protestiral.

Finančni minister Zaleski je izjavil, da bi bilo sploh najboljšje, če bi država dohodke iz gotovih davkov obdržala zase, druge pa razdelila na dežele. Ker pa je to za enkrat nemogoče, je treba gledati v prvi vrsti na to, da se odpomore najnujnejšim potrebam dežel in sprejme predlog. Minister je končno izrazil upanje, da bosta odsek in parlament posvetovanju o finančni reformi kmalu končala, da bo zamožna vlada uveljaviti zakon o službeni pragmatiki in vprašanja, ki so z njo v zvezi.

Ko je govoril še poslanec Rašin je bil sprejet predlog za konec debate in seja zaključena.

Prihodnja seja se vrši dne 4. marca ob 10 dopoldne.

Narodno-gospodarski odsek.

DUNAJ 28. (Kor.) Narodno-gospodarski odsek je na svoji današnji seji izročil vladno predlogo glede ustanovitve osrednje zadržne blagajne 12 članskemu pododseku, ki mora referirati do 15. aprila.

Sprejet je bil predlog, naj vlada kolikor mogoče hitro izdela izseljevalni zakon.

Poslanec Schürff je z ozirom na razburjenje v javnosti stavil predlog, naj vlada poda v prihodnji seji odseka natančno pojasnilo o plovstveni pogodbi s Canadian Pacific Railway, posebno o odredbah, ki so v prid izseljencem.

Predlog je bil sprejet.

Epidemija med vojaštvom v Bosni.

DUNAJ 28. (Izv.) Med mobiliziranim vojaštvom so se pojavile epidemije. Vojna uprava je odposlala iz garnizijskih bolnišnic vojaške zdravnike kot epidemične zdravnike v Bosno.

Prestolonaslednik v avdijenci.

DUNAJ 28. (Izv.) Cesar je sprejel danes prestolonaslednika Franca Ferdinanda v posebni avdijenci.

50 štabnih časnikov vpokojenih.

DUNAJ 28. (Izv.) Prihodnje dni dobi okoli 50 višjih štabnih časnikov obvestilo, da vojna uprava ne reflektira več na njih službovanje. Na ta način skuša vojna uprava imenovane častnike prisiliti, da prosijo za vpokojenje.

Tovarna za patronske cevi v Steinfeldu zgorela. — Velika nevarnost.

DUNAJ 28. (Izv.) Danes ob 7 zvečer je izbruhnil v tovarni za patronske cevi v Steinfeldu silen požar, ki je tovarno docela vpepeli. Vojaški objekti, smodnišnice in skladišča so bila naravnost v velikanski nevarnosti. Alarmirano je bilo vojaštvo v Dunajskem Novem mestu in vse straže v Steinfeldu. Požarnim brambam iz okolice se je posrečilo lokalizirati ogenj po naravnost strašnih naporih.

Finančni položaj Češke.

PRAGA 28. (Izv.) Princ Lobkovic je danes odpotoval na Dunaj, da konfirira z vlado glede mizernega finančnega položaja Češke.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 28. (Izv.) Današnje seje reprezentatske zbornice, ki se je vršila pod predsedstvom grofa Tisze, so se udeležili od opozicije samo kršč. socijalec Glesswein, Štefan Czabo in baron Sennyel. Predsednik je naznanil, da hoče baron Sennyel govoriti še pred prehodom na dnevni red in zavzeti svoje stališče napram sedanjemu političnemu položaju.

Baron Sennyel je utemeljeval vzroke, zakaj je izstopil iz Kossuthove stranke, ne da bi vsled tega postal nezvest svojim neodvisnim principom. Bil je vedno odločno proti obstrukciji, ker stoji na stališču, da je na ta način nemogoče delovati za uresničenje narodnih idej.

Sprejeta je bila v tretjem čitanju zakonska osnova o sodstvu o mladini, nakar se je pričela razprava o zakonski osnovi glede občinskih pašnikov. — Prihodnja seja se vrši jutri.

BUDIMPEŠTA 28. (Izv.) Danes je grof Tisza v posebnem apelu apelliral na opozicijo, naj preneha z državi in narodu škodljivo dosedanje taktiko in začne s pozitivnim vdeleževanjem pri parlamentarnem delovanju.

BUDIMPEŠTA 28. (Izv.) Vlada se je sporazumila s predsedstvom zbornice, da se prično razprave o volilni reformi še-le v tork ali sredo, ker parlament še ni končal dosedanjega dnevnega reda. Radi tega bo tudi generalni štrajh položen najbrže na tork. Vlada je odredila še nadaljne odredbe, da prepreči eventualne izgrede. Prepovedala je vse shode in zborovanja in ukrenila tudi potrebne korake, da ne bodo preveč poskočile cene živil, ki še vedno zelo rastejo.

Zaplenjena protidinastična brošura.

PRAGA 28. (Izv.) Vlada je danes zaplenila brošuro, ki je izšla v Zürichu z naslovom „Avstrijski prestolonaslednik in vojna“.

Jubilej dinastije Romanov.

BELGRAD 28. (Kor.) Metropolit Dimitrijevič je s svojim spremstvom odpotoval v Petrograd, da se udeleži slavnosti povodom jubileja dinastije Romanov.

PETROGRAD 18. (Izv.) Petrograjske in moskovske banke so darovale carju povodom jubileja dinastije Romanov milijon rubljev za blagotvorne namene.

DUNAJ 28. (Izv.) Kakor se zatrjuje, bo cesarja zastopal pri jubilejnih slavnostih v Rusiji, veleposlanik knez Thurn-Valsassina. Nemčijo bo zastopal princ Elitel Friderik.

Novi italijanski poslanik na ruskem dvoru.

PETROGRAD 28. (Izv.) Semkaj je došel danes novoimenovani italijanski poslanik na ruskem dvoru, markiz Carloti.

Ogromne žrtve za nemško armado.

BERLIN 28. (Izv.) Vojaška reforma bo stala že letos 1 milijardo mark, vsako nadaljnje leto pa 200 milijonov. Pokritje za prvi izdatek se izvrši potom posojila, za nadaljnje izdatke pa potom davkov na dedščine in dividende. Vrh tega namerava vlada vpeljati tudi indirektna davke za premožnejše sloje.

Blodnje naše diplomacije.

Slavofili in slavofobi so složni vsaj v enem: v tem, da naša diplomacija ne igra ravno najčastnejše vloge sprčo sedanje balkanske krize. En iz teh, drugi iz drugih in drugačnih vzrokov: vsi jo obsojajo z oči-

tanji! Slavofobi jej očitajo, ker ni takoj zaplesala krvavega plesa proti panslavizmu, ker ni nulificirala Srbije, ker ni enkrat za vselej z energičnim dejanjem napravila konec „ruskim intrigam“ na Balkanu!

Slovanofili, prijatelji balkanskih narodov, pa jej ne morejo odpustiti, ker ni že iz prvega začetka začela izvajati svoje naravne mislije, ki jej izhaja iz nje lastne geografije in lastne zgodovine. Stejejo ji v največji greh, ne le na škodo balkanskih narodov, ampak tudi na nedogledno škodo monarhije same, ker ni, čim je bilo jasno, da mora priti do krvavega obračuna med Turčijo in balkansko zvezo, prevzela vloge zaščitnice nad balkanskimi narodi!

Ker pa je že v vsaki knjižici za diplomatske začelnice zapisano, ker je to nekaj tako samo ob sebi umevnega, ker je to ena iz tistih elementarnih resnic, ki jih ne treba še le razlagati, ker so postulat narave in logike, da mora marveč vsaka diplomacija varovati koristi svoje države: tudi nam ne treba šele dokazovati, katera graja na adresu naše diplomacije je pravilnejša in veljavnejša: ali ona slavofobov, ali slavofilov!!

Pa saj nam govore dovolj odkrito slavofobi: da vidijo največji greh avstrijske diplomacije v tem, da ni bila zadosti odločna in energična v varovanju — nemških interesov. Pri tem pa ne smemo pozabiti, kaj si mislijo naši slavofobi, ko govore o nemških interesih! Ne mislijo morda samo na kake nacionalne interese avstrijskih Nemcev, ampak na interese velikega nemštva, na interese nemške države!!

Seveda hočejo pri tem — da bi odvrgli od sebe prav grd odličje — dokazovati nekaj, kar je v odkritem navskrižju z resnico: uverjajo namreč, da so interesi Nemčije identični z interesi avstro-ogrške monarhije. Ako ne bi proti tej trditvi govorila že narodnostna struktura naše monarhije, pa izhaja absurdnost takega dokazovanja že iz dejstva, znanega vsakomur, torej neutajljivega, da namreč Nemčija že vsled svojega velikanskega gospodarskega razvoja in radi mogočnih svojih tekmecev na severu in zapadu mora biti se svojo bujno razvito industrijo in trgovino neizprosna konkurentinja naši monarhiji na — Balkanu!

Ker pa naši slavofobi vendar ne morejo odkrito pripoznati, da so brezbržni za interese lastne monarhije, pa pripovedujejo bajko o identičnosti interesov Nemčije in avstro-ogrške monarhije na Balkanu.

Ali bajka ostaja le bajka, pa naj jo mamica v zapečku še tako lepo pripovedujejo.

Na drugi strani pa niti ne treba, da je človek med avstrijskimi diplomati — ti se namreč odlikujejo baje s posebno brihtnostjo —, da si zna vendar seštetati na prstih, da ima naša država ves svoj interes na čim lepšem razvoju balkanskih držav, ker bi dobila v njih najboljše odjemalce za svoje industrijske izdelke in najboljše tržišča za svojo trgovino. Evo vam pouka iz te najjasnejše in najjednostavnejše resnice: da smo mi Slovani, da so prijatelji Slovanstva v resnici najboljši avstrofili, najboljši prijatelji avstro-ogrške monarhije.

In potisnena notri med to nemško bajko in toll očitno resnico, je zašla naša diplomacija v mučni položaj, v katerem se nahaja sedaj.

Se svojimi tradicijami, se svojimi predsodki, se svojim srcem je na strani Nemcev, da bi tako neznansko rada, da bi bila ona bajka resnica. Na drugi strani pa jej govori trda realnost, da bajka je le — bajka. Tako blodi revica ves čas balkanske krize med srčno željo in zahtevami realne potrebe. Od etape do etape je v tej balkanski krizi skušala urejevati svoje postopanje v smislu bajke, razvijala silno energijo, postavljala svoje zahteve, od katerih da ne more odjenjati niti za en las, tudi če ima priti do evropskega požarja, in je potem dosledno — odjenjevala!

Saj nam je vsem še v živem spominu!

Najprej je veljalo naši diplomaciji kakor neomajen aksijom: ohranitev statusa quo na Balkanu, to je, da se meje Turčije ne smejo premakniti niti za en meter. Ta nje volja da je nespremenljiva, pa naj bo izid balkanske vojne tak ali pa tak. Čim pa so balkanski topovi odpeli prvo svojo veliko pesem, je že naša diplomacija potisnila na stran novi status quo in je z istim krikom in istimi grožnjami postavila drug aksijom: nikdar in nikoli da ne privoli, da bi Srbija dobila pot do Jadranskega morja!

Ker pa so se začeli oglašati oni, ki jim gre za kožo, industrijalni in trgovski krogi, da kontakt Srbije z našim morjem pravzaprav ne le da ne bi bil na našo škodo, marveč na korist, ker bi nas osvobodil od zavisnosti od madjarskih železnic, je znatno potihnil ta krik in danes se more govoriti, da Srbija vendar dobi svoj dohod do morja, ne da bi avstrijska diplomacija bogve kako kričala, Kaki Člunetzky in slične dvomljive politične ekzistence se seveda se razgrevalo radi te zahteve Srbije.

Tu pa je nastopil kakor rešitelj iz sadrege glasoviti konzul Prohazka, ki je s svojimi ekstravagancami dal naši diplomaciji pretvezo — došlo kakor mana z neba —

za krič, da mora čuvati prestiž, ugled monarhije. O idealnih interesih sploh ni bilo več govora: edino le afera Prohazka je bila svetilnik, ki je razsvetljal naši diplomaciji balkanska pota. In tu je naša diplomacija — zmogala. Ali ne vprašajte nas — kako! Ob krohotu vse Evrope. Ta etapa se je zaključila ravnoakar z — inštracijo slavnega, glorioznega Prohazke v Brazilijo! Velicega zmagovalca — smešen zaključek.

Prohazka je odpravljen in naša diplomacija v novi etapi: ali pride svobodna, velika, neodvisna Albanija, ali pa pride polom, kakoršnjega še ni videla stara Evropa! O kakem avstrijskem interesu, ki bi bil res angažiran pri tem, more zopet govoriti le avstrijska diplomacija v svoji blodnji!

Le v toliko je res tangiran avstrijski interes, v kolikor se je bati, da bomo radi Albanije, te nove državne tvorbe, tega nestvora, morali danes ali jutri res braniti s svojo krvjo svoj gospodarski in državno-politični interes in svoj ugled proti njim, ki nam danes pomagajo na gradnji velike Albanije!

Tako blodi naša diplomacija! Vsaka nova etapa — nova zmota.

Te dni je menila praška „Union“: Duhovali, ki nadvladujejo našo visoko politiko, so v oklepu nekega antislavizma, v strahu pred slovanskim valom na Balkanu. To je tista ratlo movens, ki goni vse blodnje naše diplomacije na Balkanu.

Tako je Slovanski val za našo diplomacijo strašilo, radi katerega se je zgodilo vse to, kar je v nasprotju s čustvi avstrijske duše in kar bo zgodovina označala kakor zmote politične zaslepljenosti. Ali žalostno je, da se pri tem vedno pritiska v ospredje — prestiž države.

A mi pravimo: ugledu države ni nikdo toliko škodoval, kolikor naša diplomacija s svojimi blodnjami!!

Pogovor o razdelitvi Turčije.**II.**

Vprašanje glede bodočnosti zveze in njene konkretne organizacije je odloženo za poznejši čas, vendar pa je volni dogovor sklenjen za daljšo dobo.

Kakor razvidno iz tega, še sedaj ne more biti govora o točni delitvi ozemlja, ker se še ne ve, koliko zavzame zveza v obče in koliko si bo mogel obdržati poedini zaveznik. Nič še ni gotovega, kolika bo Albanija in kaka bo meja med Bolgarsko in Turško in kako in kateri otoki pripadejo Grški? Se le, ko bo to rešeno, se bo moglo misliti na določevanje mej. Vse, kar izgubi Srbija v Albaniji, mora dobiti na jugu v zapadni Makedoniji. Bolgarska prenaša vedno bolj svoje težnje v Trakijo, a Srbija in Grška imata največji interes, da dobi Bolgarska tam čim največ in zato jej pomagata! Kar se izprva ni mislilo na toliko razširjenje Bolgarske v Trakiji, pač pa na širjenje Srbije ob morju, je bilo čisto naravno, da tudi niso mislili, da pojdejo južne meje Srbije globlje pod Velesom.

Sedaj pa se stvar preobrača in zato je umevno, da ni bilo težko že sedaj prelinirano dogovoriti mej med Srbijo, Bolgarsko in Grško v smislu, da Srbija za slučaj uspešnosti vojne v Trakiji, kjer pomagata Bolgarski i Srbiji i Grški, obdrži izvzemši Albanijo, — prilično vse ono, kar je zasedla njena armada. Torej zelo verjetno vse ozemlje na desni obali Vardarja tako, da bo mejila z Grško, četudi ni gotovo, da-li bode mogla na kak način priti do morja pri Solunu. Neodloženo je še o krajinah nad Velesom (in samem starem delu Velesa na levni obali Vardarja), o delu Ovčega polja ter mestech Egrilpanka, Kratovo, Kočane in Štip. Podrobna omejitev je pač odvisna od uspehov zaveznikov v Trakiji in od rešenja vprašanja glede otokov in albanskih mej.

O kakem sporu med zavezničitorej ne more biti govora in razdelitev zemljišča mora koncem koncev izpasti v zadovoljstvo vsakega posameznika. Na to začno govoriti o bodočnosti zveze in o obliki, kako se ima razvijati. Potem pa pride na vrsto vprašanje, da-li se še sklene posebna direktna zveza med Srbijo in Grško, ali se pa s skupnim dogovorom sklene generalna zveza v kakoršnji si bodi obliki. Vsekakor pa je danes eno gotovo: Zveza ne razpade po sklepu vojne, ker ne more razpasti, niti nismožno, da bi se zaveznički razdružili, ali pa celo trajno razprli pri delitvi ozemlja.

Domače vesti.

Odborova seja političnega društva „Edinost“ se vrši v ponedeljek, dne 3. marca t. l. točno ob 3 popoldne v „Slovanski čitalnici“.

Nepobitna renica je, da se da pravica tlačiti nekaj časa, toda tudi samo nekaj časa, kajti končno pa le prodere na dan in tisti, ki so jej zastavljali pot, se na-

vadno potem nimajo povoda veseliti svoje krivice. To velja tudi za naše laške liberalce. Koliko hrupa je bilo, ko se je začela na tržaških sodiščih uveljavljati jezikovna enakopravnost, ko smo po dolgih bojih dobili Slovenci vsaj tam, kjer naj bi se pred vsemi delila enaka pravica vsakomur, pravice, ki nam gredo po osnovnih zakonih naše države. Italijani, ki so sicer tako zelo občutljivi, če se jim tudi le samo zdi, da se kdo misli dotekniti njihovih pravic, so se kazali tu kot najodurnejši samogoltniži, ki naj bi edini smeli ukazovati vsepovsod, kjer se je le kedaj slišala kaka italijanska beseda, češ vse to da je njihova last, njihova nedotekljiva narodna posest.

Toda pravica je prodirala, zmagovala. Italijani so sicer kričali, bilo je pritožb protestov in ne vemo, česa še, toda ves ta krik se je kmalu polegel, slama protestnega navdušenja je hitro zbakljala, in konec je bil, da danes ni niti enega, vsaj pametnega, Italijana v Trstu, ki bi se zgražal nad slovanskim sodnim uradovanjem pri tržaških sodiščih, kvečjemu da pogodrnja kaj kak italijanski odvetnik, ki ne more več zastopati slovanskih strank, ker ne zna slovski.

Le porotno sodišče so še smatrali Italijani za svojo „posest“, seveda z ravno isto „pravico“, kakor prej ostala sodišča, a a sedaj je končno vendarle uvidela justična uprava, da tudi tu ne gre več vzdrževati Italijanom privilegija, do katerega nimajo absolutno nobene pravice, kakor je tudi niso imeli pri ostalih sodiščih. Italijani se prav dobro zavedajo, da nimajo tu nikakih pravic niti zanje niti za koga drugega, in zato se tudi prav kmalu potolažili zaradi „krivic“, ki jim je baje prizadela justična uprava z uredbo jezikovne enakopravnosti pri tržaških sodiščih, in prav tako se tudi potolažijo zaradi „krivice“, ki se jim je baje zgodila pri sestavi letošnje porotne liste. Seveda nekoliko kričati in zabavljati se pač mora, da bi tam gori na Dunaju ne mislili, da se take izpremembe lahko izvršujejo kar tako tjavendan, in končno sta tudi laškoliberalna poslanca menda tudi izvoljena za to, da „delata“, če ne drugega, vsaj — zgago in da na Dunaju vsaj vedo, da ima Trst tudi dva laškoliberalna poslanca, ki imata dolžnost, da zastopata pravice tržaških „cittadinov di mente“, katerim so baje „tepci“, ki govore slovski in italijanski, odvzeli pravico do porotniškega posla, kakor pravi „Piccolo“.

Res čudno se nam zdi, zakaj se „Piccolo“ tako huduje na te slovski in italijanski govoreče „tepci“, zakaj mu delajo v želodcu take težave „gostilničarji in ljudje, ki sade krompir in repo po kraških vaseh“, ko ima vendar med svojimi tako proslavljanimi „cittadini di mente“ toliko tega tako zaničevanega kraškega krompirja in one tako prezirane čičevske repe, samo da je ta krompir še precej nagnit, repa pa že hudo skisana! Naj nam le verjame „Piccolo“, da nas psovke iz njegovih ust nikakor ne razvnamejo, ko vemo, da od vola ni pričakovati drugega nego kos mesa, od žida pa duh po česnu.

Prav tako nepotrebno se nam zdi tudi, da bi zavračali po „Piccolu“ že tolikokrat pogreto posežno željo, da naj bi se ustanovila posebna porota za slovanske sodne okraje v področju tržaškega deželnega sodišča, menda v Komnu, ali Podgradu, ali kje že, samo da bi ostal Trst nedotakljiva domena tržaške „cittadinanze di mente“, brez gostilničarjev, pekov, dimnikarjev itd., itd, in bi ta tržaška porota nosila izključni značaj intelektualnega nivoja mesta, ki bi brez „gostilničarjev, pekov in ljudi, ki so izvežbanji v umetnosti, kako se sadi zelje“, poginilo v svoji tržaškolaški lenobi, ko bi ne dobivalo življenja prav odtod.

Sicer pa, če vam je porota v tako veliko nadlego, potem pa le vun ž njo iz Trsta in ž njo tudi z vsem, kar je v zvezi z njo, deželnim sodiščem itd. ter si napravite za Trst nekaj popolnoma novega; nas, ki tvorimo tretjino domačega tržaškega prebivalstva, pa menda vendar ne premestite, če tudi bi nas še tako radi, v Komen ali Podgrad in nam še vedno ostane neoporekljiva pravica do enakopravnosti našega jezika v vseh državnih uradih. In bodite le uverjeni, da se tej pravici ne odrečemo tudi na vašo najpobožnejšo željo, še manj pa na vaš krik in vik in vaše psovanje.

Kakor pa smo že rekli, smo trdno prepričani, da se prav kmalu poleže ta krik in vik, kakor se je polegel se vselej, in prej ali slej pride celo „Piccolo“ do prepričanja, da v Trstu ni nikakih „istitutij gludiziarj degli Italiani“, temveč samo c. kr. avstrijska sodišča, kjer se sme poznati le pravica, ne pa italijanskoliberalna politika.

Minister je objubil, da preišče to vprašanje, to je vse, kar sta dosegla oba onorevola, Gasser in Pitacco, na Dunaju, ko sta šla ponovno protestirati proti letošnji porotni listi. Prepričani smo, da to preiskovanje ne bo niti pretežavno niti predolgotrajno in zato pričakujemo končnega izida tega preiskovanja popolnoma mirno in hladnokrvno.

Tako je njihovo — junaštvo!! O posredovanju Crispija istrskim Italijanom v prilog piše „Naša Sloga“:

Ako se vprašujemo: kaj neki groznega se je leta 1893. dogodilo istrskim Italijanom,

moramo priznati odkrito in iskreno, a z nami mora priznati vsak nepristranski človek, da se jim ni ne poprej, ne tedaj, ne kasneje dogodilo absolutno nič. Italijani so samo nasamarili Crispia, a ta zopet nemškega cesarja, češ, da se v Istri Italijanski jezik ne spoštuje tako kakor slovanski, dočim je znano naši vladi in vsakomur, ako le količkolj pozna javne stvari v Istri, najbolj pa Italijanom samim, da je bil in da je še njihov jezik vladajoč povsod v pokrajini, dočim je hrvaški, oziroma slovenski jezik tu samo trpljen. Neresnice, gnušne laži so se poslužili Istrski Italijani proti našemu narodu, pozvavši sebi na pomoč in proti nam največjega državnika Italije in silnega cesarja Nemčije.

Proti našemu narodu v Istri, proti 200.000 siromašnih in golorokih Hrvatov in Slovencev Istre, sta stopili v boj dve močni velevalsti s preko 80 milijonov duš!

V zgodovini je težko najti večjega — junaštva!!

O tukajšnjem zavodu za pospeševanje obrti. Z obžalovanjem moramo grajati, da ni v naših širših krogih prav nikakršnega zanimanja za važen zavod za pospeševanje male obrti, kateri že več let pod nadzorstvom in s pomočjo vlade deluje potom svojega urada, nastanjenega v ulici Lazzaretto vecchio 52. Ta zavod je pristopen povsem brezplačno vsakomur in vsak dan ter je namenjen obrtnikom, gospodarjem in delavcem Trsta in Istre. Seveda Slovencev, ki se ne poslužujejo laščine, ne bi videli tam nič kaj radi, ker ta zavod upravljajo in vodijo skoraj izključno Italijansko-nacionalistični zastopniki, imenovani od tržaškega in istrskega deželne odbora in od dotičnih dveh trgovinskih zbornic. Gotovo je, da noče v tem zavodu nihče razumeti niti slovenske besedice, da-si ga vzdržuje avstrijsko ministrstvo javnih del z 20 tisočaki na leto, in prispevata skupno istotoliko vsa istrska dežela in tržaška občina, tako da bržkone niti polovica potrebnega denarja ne prihaja z laških rok. In kakoršna je uprava, tako je tudi uradništvo in učiteljstvo in tako tudi njihovo delovanje! Vse za laško obrt in doslej še prav nič in za v bodoče kolikor možno še dolgo nič, ali skoraj nič za slovenske ali hrvaške obrtnike Trsta in Istre! To pristransko delovanje zavoda se tudi jasno izkazuje iz poročila za leto 1911., priobčenega pred kratkim. Izvzemši nekega čipkarskega tečaja v Vrbi na otoku Krku, so se vsi (24) tečaji o čevljarstvu, usnjarstvu, krojaštvu in obrtnem knjigovodstvu, vršili v Italijanskih delih in mestih Istre, a 20 samolaskih tečajev v Trstu. — Istotako konsultacije, biblioteka, publikacije, razstave trgovcev, vse ima čisto Italijanski značaj, da-si je namenjeno za pospeševanje obrti po vsej deželi tržaški in istrski, ki ukupno nimata niti Italijanske večine!

Da naši obrtniki ne morejo imeti posebnega zaupanja in zanimanja za ta zavod, v katerem se jim stavljajo največje jezikovne zapreke in težave, je povsem umljivo in tudi naravno; ne moremo si pa kaj, da ne bi izrazili svojega velikega začudenja na tem, da slavna c. kr. vlada, ki razen izdatne podpore pošilja v to upravo tudi svoje zastopnike, in izvršuje nad tem zavodom svoje nadzorstvo: da tineni organi ne znajo uveljaviti principa ravnopravnosti z ozirom na drugo narodnost, ki biva v Trstu in Istri poleg Italijanske! Čas bi že bil, da se tudi v zavodu za pospeševanje obrti spremeni stari krivični zistem in se reformira na način, da bo ustrezno vsem!

Shod volilcev v Kastvu o vseučiliščnem vprašanju. V nedeljo se je vršil v Kastvu mnogoštevilno obiskani shod volilcev, na katerem je poročal posl. profesor Vjekoslav Spinič. Sprejeta resolucija protestira najodločneje proti sklepu proračunskega odbora zbornice poslancev na Dunaju dne 14. februarja, ki se je izjavil za ustanovitev pravne fakultete v Trstu, dočim je odklonil vse predloge, tičeče se vseučiliščnih zahtev Hrvatov in Slovencev, obžalovaje posebej, da za ta sklep niso glasovali samo Italijani in Nemci vseh strank, ampak tudi Čehi, Poljaki, Malorusi, in celo tudi en Hrvat! — Resolucija zahteva nadalje, da se store vsi koraki, ki bi nauke in izpite, položene na vseučilišču v Zagrebu, v najkrajšem času popolnoma izjednačili z nauki in izpiti na vseučiliščih v tej polovici monarhije, ter da bo zadovoljeno tudi vseučiliščnim zahtevam Slovencev.

Resolucija obsoja Italijanske poslance deželne zbornice istrskega, ker ne dopuščajo, da se brez kakršnih si bodi pogojev uresniči popolna enakopravnost hrvaškega jezika v deželni zboru in v vsem avtonomnem življenju Istre, ter odobruje dosedanje postopanje hrvaško-slovenskih poslancev v deželni zboru. Zahteva od njih, naj ne odnehajo nimalo v pravicah hrvaškega jezika v deželni zboru in v vseh avtonomnih uradih Istre ter da pri eventualnem zaokroženju občin ne odstopijo niti za ped naše zemlje Italijanom.

Resolucija naglašja tudi razne lokalne koristi Kastavščine.

Občni zbor zadruga „Združenih čevljarjev v Trstu in okolici“, ki je bil sklican za jutri, dne 2. marca, se prenaša

na prihodnjo nedeljo, dne 9. marca t. l., ob 9.30 dopoldne v prostorih „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ ul. Torre bianca št. 43, z istim dnevnim redom, ki je bil že naznanjen. Preložitev se je izvršila radi občnega zbora „Konsorcija čevljarjskih mojstrov“, ki je sklican tudi za jutri ob 9.30 dopoldne v ulici Lazzaretto vecchio št. 52.

Članom naše zadruga se s tem nudi prilika, da se morejo udeležiti občnega zbora „Konsorcija“, kjer morejo zastopati svoje stanovske in narodne pravice.

Poljaki in vseučiliščno vprašanje „Hrvaškemu Pokretu“ poročajo iz Krakova, da je v onih tamošnjih političnih krogih, ki simpatizirajo z Jugoslavo, glasovanje poljskega Kola silno osupnilo, da-si sicer niso morali čuditi temu, poznavajoči dosedanje delo tega združenja, ki se ni moglo dosedaj nikoli ničesar naučiti, ostajajoče vedno gluho za govore Jugoslovancev v parlamentu. Četudi so se poslanci v Kolu poljskem menjali in da je to na zadnjih volitvah dobilo povsem drugo strankarko fiziognomijo, vendar nas tudi gospoda „liberalci“ traktirajo istotako kakor so nas „stanczyki“.

Poročevalec „Pokretu“ pa je doznal, da je znani poljski slovanofil v Krakovu, dr. Marjan Zdzichowski ukrenil korake pri prvakih Kois, da bi pri glasovanju v parlamentu spremenili stališče tega kluba Jugoslovancev na korist!

Gospodu Zdzichowskemu moramo biti iskreni hvaležni na njegovi blagi volji. Odkrito pa bodi povedano, da ostajamo skeptiki in da gojimo le malo nade, da bi vspel s svojimi prizadevanji. Saj pravi poročevalec „Pokreta“ sam, da se v poljskem „Kolu“ pač menja osebe, ali eno da ostaja vedno: desinteresanja za druge Slovence v monarhiji! Če morejo Poljaki ob vsem mučenstvu narodnosti na Ogrskem menjavati z Madjari izjave simpatij — česa naj pričakujemo potem mi Jugoslavo?

Glasbena šola šentjakobske „Čitalnice“. Opozarjamo, da se vrši danes od 6 do 8 zvečer v „Konsumnem društvu“ pri Sv. Jakobu vpisovanje za vse predmete.

Razpisana zdravniška služba. Pri c. kr. pomorski upravi v Trstu je razpisana služba zdravnika v X. činovnem razredu. Zahteva popolno znanje deželnih jezikov. Prošnje do 15. aprila pomorski vladi v Trstu.

Brzjavni promet s Turčijo. Tukajšnje poštno ravnateljstvo razglasi: Zasebne brzjavke za evropsko in azijsko Turčijo se sprejemajo do nadaljnjega le na nevarnost odposiljateljev. Uporaba tajnega besedila, to je šifriranih in dogovorjenih izrazov v zasebnih brzjavkah, naslovljenih v Turčijo, ni dopustna. Zasebne brzjavke smejo biti sestavljene le v nemškem, francoskem, angleškem ali turškem jeziku.

Slovensko gledališče.

Fotografije naše čislane gostinje operne pevke

gospe Irme Polakove,

so že razstavljene v slovanski knjigarni Josipa Gorenjca.

Kakor je razvidno že iz slik, je gospa Polakova res izredno elegantne postave. Kot operna pevka ima krasno šolan glas. — V kraljevem hrvaškem deželni gledališču poje ne le glavnih opernih partij, temveč tudi glavne operne partije. Z velikim uspehom je pela gospa Polakova v lanskem sezoni glavno partijo v Puccinijevi „Madame Butterfly“, a v letošnji je šele pred kratkim kreirala naslovno partijo v D'Albertovi operi „Hči morja“ in dosegla vedno velikanski uspeh. Z gospo Polakovo pride na naš oder ljubimka razvajenega zagrebškega občinstva.

Ker so tudi druge vloge v rokah naših najboljših moči, je tudi razumljivo veliko zanimanje, ki vlada za Leharjevo opereto

„GROF LUKSEMBURŠKI“

Naslovno partijo poje g. Iličić, Juliette gospica Thalerjeva, Brissarda pa gosp. Unterweger.

Popoldne ob 3.30 se uprizar prava ljudska burka s petjem

„REZERVISTOVA SVATBA“

ki je zelo ugajala pri svoji premijeri in zbuja gledalci mnogo prisrčnega smeha.

Pri obeh predstavah sodeluje popolni orkester bosenskega pešpolka.

Vstopnice se dobivajo pri dnevni blagajni „Dramatičnega društva“ v „Narodnem domu“.

Tržaška mala kronika.

Trst, 28. februarja.

Usmiljeni Treves. Gospod Treves je spravil v opazovalco za umobolne 30letnega vrtnarja Pavla Supeka iz Požuna, iz-

Dobroznana tvrdka

Vittorio Piscur, Trst

ulica Arcata 1, zraven gost. „All' antico ussaro“,
opozarja svoje cenj. odjemalce, da je prejela velikansko partijo
napravljenih oblek za može in dečke
z kolosalno izbero Paito-jev, Ulsterjev, kožuhov, kupljenih pri prvih
tovarnah, za prihodnjo jesensko in zimsko sezijo.
Prodaja se po tako nizkih cenah, kakor še nikjer in nikoli!

trgovine z drugo!

Gostilniška in kavarnarska zadr.
članov NDO v Trstu

registrovana zadruga z omejenim jamstvom
vabi na

4. redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 16. marca 1913.

ob 10 predpoldne

v prostorih NDO, ulica S. Frančiška štr. 2

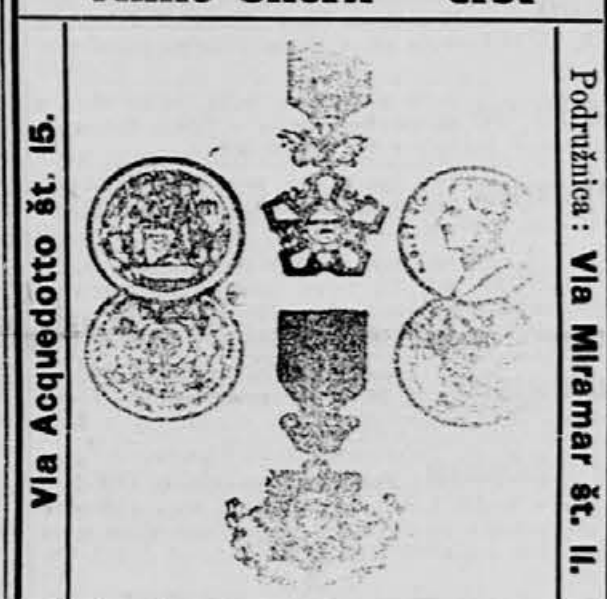
s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Čitanje in odobrenje letnega računa.
5. Volitev predsednika in odbornikov.
6. Volitev nadzornišva.
7. Razno.

ODBOR.

Pripomba. Predlogi, o katerih se ima na glavnem zboru sklepati, morajo biti doposlani odboru najkasneje 14 dni pred občinim zborom.

Odlikovana pekarna in slaščičarna Vinko Skerk - Trst

Via Acquedotto št. 15.

Podružnica: Via Miramar št. 11.

Trikrat na dan svež kruh.

Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bonbonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, krokanov in vse predmete za peči. Najfinjša moka iz najboljših mlinev po najnižji ceni. Fina inozemska vina in likerji v steklenicah. Brezplačna postrežba na dom. Kruh in slaščice se izdelujejo s higijeničnim električnim strojem.

V ulici Carradori št. 4

(vogal ul. Nicolò Machiavelli)

se je otvorila te dni nova, velika

trgovina drobnarij

v kateri se prodajajo vsakovratne bižuterije, japonske vaze, posode za kavo, čaj itd. katere prihajajo naravnost iz Japonske.

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

ordinira od 11—12

Trst, ulica Bonomo 3/II. (nasproti Dreherjeve pivovarne).

Odlikovana tovarna sodavice **ADRIJA** Sv. Ivan pri Trstu, Via S. Cilino št. 541 (edina slovanska in izven kartela) Tel. 566. se priporoča najtopleje slovanskim gostilničarjem, kavarnarjem in drugim odjemalcem sodavičarskih izdelkov v mestu in okolici.

V zdraviliščih za bolne na pljučih med drugimi v Davosu, Arosi in Leysani itd. je kot priznano sredstvo v stalni uporabi. Sirolin „ROCHE“ ublažuje in odpravlja bolelost dihalnih organov v razmeroma kratkem času. Je dobrega okusa, vzbuja tek in izredno ugodno vpliva na splošno stanje. Originalni zavoj K 4. Doblja se v vseh lekarnah.

Sirolin „ROCHE“

BRIVEC

Andrej Rojic

TRST - ULICA ACQUEDOTTO št. 20.
Higienična in dobra postrežba. Se priprava za obisk.

„Slavija“

vzaj. zavarov. banka v Pragi

Rezervni fond K 53,758.295-24.

Izplačane odškodnine in kapitalije Kron 115,390.603-61.

Dividend se je doslej izpl. K 2,500.003-05.

Po velikosti druga vzajemna zavar. naše države z vseskozi slov.-narodne uprave.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejih kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavar. na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili. Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkufatneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje. Zavaruje tudi proti vliomu. Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občn-koristne namene.

Glavni zastopnik v Trstu

V. CEGNAR, ulica Caserma 12,

TELEFON št. 21-47.

Kolega tu- in inozem. vin špirita likerjev in razprodaja na drobno in debelo

JAKOB PERHAUC

Trst, Via delle Acque št. 6, Trst

(Nasproti Caffè Centrale)

Velik labor francoskega kumpanja, penecih desertnih Italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordenau Burgunder, renskih vin, Mesella in Chianti. Rum, konjak, razna šganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinovec. Isdelki I. vrste, dolgi in dočimnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Raspešnje se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franko. Razprodaja od pol litra naprej. 303

Alojzij Povh
slovenski
urar in zlatar
V TRSTU
ulica del Rivo št. 26
(na trgu pri Sv. Jakobu)

UMETNI ZOBJE

Plemenitje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konzec. zobni tehničar

TRST

ulica della Caserma šte. 13, II. n.

selljenca Karola Benisa, ki se je vrnil z „Martho Washington“, in 28letnega Franca Faturja, ki stanuje v ulici Belvedere št. 83. Vsi trije so nenadoma zblazneli.

Mesto v Ameriko — v zapor. Ko so pregledovali izseljenke, ki hočejo s prvo ladjo odriniti preko morja, je zapazil stražnik mladeniča, ki se mu nikakor ni bralo z obraza starosti, označene v potnem listu. Posestnik potnega lista, ki je razodeval starost 38 let in se glasil na ime Antona Zorkoviča s Hrvaškega, je trdil, da je on sam Anton Zorkovič, ali tega mu nikdo ni verjel. Ko so ga pa nekoliko hujše prijel, je priznal, da se piše Anton Rakič, da je še le 20 let star in edino, kar je bilo po potnem listu prav, je bila domovina. Bil je namreč Zorkovičev ožji rojak. Rakič je kupil od Zorkoviča potni list za 50 K, da bi ušel vojaški dolžnosti. Sedaj pa so ga zaprli in Zorkovič — pride tudi pod ključ.

Nar. del. organizacija.

Narodna delavska organizacija v Trstu sklicuje za jutri ob 10 predpoldne javen shod v društveni dvorani, ul. sv. Frančiška 2.

Dnevni red: 1. Slovensko delavstvo v Trstu in organizacija. 2. Kongres „Nar. del. organizacije“. 3. Slučajnosti.

Vabljeni slovenski delavstvo, da se v velikem številu udeležijo tega važnega shoda.

Delavci tehničnega zavoda Sv. Andreja in Sv. Marka so vabljani na sestanek, ki bo danes v soboto, ob 7 zvečer v društveni dvorani N. D. O., ulica Sv. Frančiška št. 2.

Važne izpremembe se pripravljajo v NDO. Razne strokovne skupine, najmočnejše namreč, se osamosvoje. Pretvore se v strokovne zveze, v prave strokovne organizacije: zidarska v „Zvezo jugoslovanskih zidarjev“, pekarska v „Zvezo jugoslovanskih pekarskih delavcev“, lesni delavci v „Zvezo jugoslovanskih lesnih delavcev“, prometni delavci v „Zvezo jugoslovanskih prometnih delavcev“, ženske v „Zvezo jugoslovanskega žensstva“. Snuje se tudi „Zveza jugoslovanskih kovinarjev“ in „Zveza jugoslovanskih kemičnih delavcev“. Vsaka strokovna organizacija bo ustanavljala po vseh jugoslovanskih deželah strokovne skupine, ki bodo podvrgle centrali Zveze... Vse Zveze bodo združene v NDO. Vsaka Zveza nastavi sporazumno z osrednjim izvrševalnim odborom NDO strokovnega tajnika, ki bo imel nalogo skrbeti izključno le za ono stroko, oziroma Zvezo, pri kateri bo nastavljen. Glede strokovnih glasil se uredi na podoben način. — Tozadevne reforme so se pripravljale v NDO že davno.

Sicer pa je pri tem treba upoštevati, da je imela NDO posebno v začetku mnogo bojev: na eni strani socialni demokratje, na drugi Italijani in gospodarski nasprotniki itd. Vrh tega zahtevajo take reforme mnogo sposobnega osebja. Že do bližnjega se kongresa bo urejenih nekaj zvez, ki se proklamirajo na kongresu. — Glede skupnega nastopa z drugimi delavskimi organizacijami stoji NDO na stališču, kakor je povedano v brošuri, ki jo je izdala lanskega leta: „Ako se združujejo podjetniki v močne organizacije, se morajo proti temu postaviti ne samo ena, ampak vse delavske organizacije. NDO gre, če je potrebno, v gospodarskih bojih vsikdar složno v boj z drugimi strokovnimi organizacijami“.

Vesti iz Goriške.

Slovensko gledališče v Gorici. Dramatični odsek „Sokola“ v Gorici vprižori v nedeljo, dne 2. marca t. l., v gledališki dvorani „Trgovskega doma“ veliko burko v treh dejanjih: „Svet brez moč“. Spisala A. Engel in J. Horst. Poslovenil F. Govekar. Diletantje „Sokola“ v Gorici so si nadeli nalogo, da vprižore letos več iger. Ker nam je tu itak redko dana prilika, da prisostvujemo gledališkim predstavam, je to misel z veseljem pozdravljati. Kakor je razvidno iz plakatov, so cene jako nizke, tako, da je res vsakemu omogočen vstop.

Igra je poznana in je dosegla na družinih odrih lepe uspehe. Polna je komičnih zapletljivost, tako, da človek sploh ne prihaja iz smeha. Ker se vrši predstava na nedeljo, je upati tudi na veliko udeležbo iz okolice. Kdor se hoče prav pošteno nasmejati naj pride v nedeljo v „Trgovski Dom“.

Soška podružnica SPD, bo imela svoj letni občni zbor dne 6. marca ob 5 popoldne v čitalniških prostorih v Tolminu. Razen običajnih točk so na dnevnem redu še: izprememba pravil v smislu dopisa osrednjega odbora in pa nove volitve načelstva za prihodnje triletno dobo.

P. n. člane prosimo, da se udeležijo zborovanja v čim večjem številu. — Ako bi se ne mogel vršiti napovedani občni zbor vsled premale vdeležbe, vrši se uro pozneje istotam drugi občni zbor z istim dnevnim redom, in bo sklepal ob vsakem številu navzočih članov.

Iz Tomaja. Podružnica CMD za Tomaj in okolico sklicuje svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 2. marca t. l. ob 3 popoldne v občinski pisarni. Nadelamo se, da se društveniki v čim večjem številu udeležijo tega občnega zborja.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vin. besedo. Masimo tiskane besede enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 vin. Plača se takoj ineratnemu oddelku.

Stalni krajevni agenti, zmožni nemščine, se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajo v Avstro-Ogrski dovoljenih srečk. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno, Neugasse št. 20. 324

Prodajo ali v najem se dajo razne gostilne, kavarne, mlekarne in drugi obrtni obrati, hiše, vile itd. Pojasnila daje Kolarič, kavarina Corso od 9—11, 3—6, telefon št. 417

Gospodična išče službo kot prodajalka ali blaginčarka. — Ponudbe pod „Ljudovlada“ na ineratni oddelku „Edinosti“. 421

Gospodarsko društvo pri Sv. M. M. zgornji „pri Trolca“ išče voditelja za društveno gostilno. Ponudbe se sprejemajo do 10. marca. Za informacije obrniti se na Frana Trošta, Sv. M. M. zgornja št. 149 419

Trgovino usnja v Sežani sem prejel po pokojnem Francu Macarolu, kar slavnemu občinstvu vlijudo naznanjam in se najtopije priporočam vdan Boltežar Mihelič, čevljarški mojster. 435

Barkovlje-Bovedo, cesta v Italijo, se prodaja dobro se izplačujoče najemninsko posestvo s poslopjem in 1500 sežnji zemljišča, zasajenega s trto, gostilna in obrtni list. Zadoja cena K 10.000. Ponudbe na naslov: Ettore Ferlati, ul. S. Giovanni 9. 444

Izvežban korespondent, zmožen slovenskega, nemškega in laškega jezika, z dovršeno tehniko, tudi zanesljiv računovodja, ponuja na podlagi izvršnih spricval svojo službo. Prijazni dopisi ineratnemu oddelku „Edinosti“ pod „Korespondent“. 380

Išče se za uradnega slugo zanesljiva oseba, ki zna v govoru in pisavi hrvatski ali slovenski in italijanski jezik. Prednost imajo osebe, ki so bile že v podobni službi. Ponudbe in spricvala se nasloviti na glavno pošto v Trstu, poštni predal 601. 441

Skладиšče v hiši št. 21 ul. Torre bianca, ki bi se preuredilo tudi v druge namene, se odda za 24. avgust v najem. Pojasnila tam v I. nadstr. desno. 445

Soba lepo meblirano se odda takoj pri slovenski rodbini. Ulica Giovanni Boccaccio št. 5, II nad. vrata 11. v bližini južnega kolodvora. 451

Odda se lepa meblirana soba, prosti vhod z mostovžem, pečjo in dobro hrano odlični osebji. Belvedere št. 57, II. levo. 452

Pijanino črne barve, nov, izvrsten glas in mehaniko iz Nemčije, je na prodaj po nizki ceni. Belvedere 57, II. 453

Gospica, Slovenka, srednje starosti, izobražena, želi dopisovati oziroma se seznaniti z gospodom v državni službi. Pisati je treba pod: „Grünzing“, pošto ležeče, Dunaj, Bz. 19. 449

Kuhinjsko posodje, popolno, iz aluminija, za K 35—, felezina, se prodaja ul. Caserma 14. Umberto Cesca. 2313

Krojačnica IVAN GORUČAN, Trst, ulica Pasquale Revoltella ali Chisidino in Monte št. 27, I. nad., se priporoča cenj. občinstva za vsakovrstna dela. Solidna postrežba, velika izbor najnovejših angleških vzorcev. Izdeluje po dunajskem kroju. 7728

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gospodstva ulica 7. 4444

Trgovina kuhinjskih potrebin

Trst, ul. Commerciale 3.

Velik izbor kuhinjske in sploh hišne priprave, porcelane in steklovine, luči in lesenih priprav.

V mesnici

v Trstu, Campo S. Giacomo šte. 5.

(liša delavskega konsumnega društva)

se prodaja meso prve vrste goveje, telečje, jagnjetina in perutnina iz Štajerske.

Udani

ANDREA VIANELLO.

Anton Mahne, trgovec

Trst, ulica dell' Istra št. 4
s podružnico na Greti 275 v hiši G. Gombača.
Priporoča al. občinstvu svojo

trgovino vsakovrstnega koloni-jalnega blaga

na drobno in na debelo.

Postrežba na dom. SVOJI K SVOJIM!

Knjigarna in trgovina papirja E. Stadler

Trst - Via Belvedere št. 2.

ima veliko izbero vseh slovenskih, nemških in italijanskih romanov.

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opčine št. 170; T. VITEZ v Nabrežini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghere); F. BRNETIČ v Škedenju.

Zaloga pristnih voščenih sveč lastnega izdelka. Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjuznih. Krasna izbira vencev iz umetnega cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolani, obleke, obuvale itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, vencev in cvetlic veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj H. ŠTIBILJ.

Ker ni bil občni zbor, sklican za dne 26. februarja sklepčen, sklicuje

Obrotnijsko društvo v Barkovljah svoj

redni občni zbor

ki se bo vršil

v soboto dne 15. marca ob 8 zvečer v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

- 1) Nagovor predsednika.
- 2) Poročilo tajnika.
- 3) Odobrenje letnega računa za leto 1912.
- 4) Slučajnosti.
- 5) Volitev načelstva.

BARKOVLE, 1. marca 1913.

Za odbor:

Svetko Martelan, Anton Vodopivec, preds. tajnik.

NB. Ta občni zbor je sklepčen ob navzočnosti vsakega števila članov.

Dunaj-rženi kruh

= ski = (Wiener Kornbrot)

tečen in redilen ter ostane po 8 dneh enako svež in sočen. — Ta kruh razpolijamo po 36 vin. kilogram.

Gradljanska pekarna, d. d. Zagreb, Dalmatinska ul. 11.

Iščemo marljive krajevne zastopnike.

ODLIKOVANA

tržaška prodajalna obuval

ULICA GIOSUÈ CARDUCCI ŠT. 21

Razn različnih izborov najfinjših moških in ženskih obuval po najnižjih cenah se prodajajo tudi po izrednih cenah:

Usnje Boxcalf s trakovi . . . po K 10—
Usnje Boxcalf z elastiko . . . po K 10—
Usnje Boxcalf oblika Derby . . . po K 10—
Usnje Boxcalf z zaponami Triumph po K 10—50
Enaki za dečke 1 K manj. — Vsakov. blago I. vrste.

Oblike moderne. — Delo zelo trpežno.

Back & Feh

splošni uniformski zavod
Trst, Acquedotto 12

Izdelovanje uniform,
livrej in oblek po meri

G. Ferluga - Trst

via Barriera vecchia 31

priporoča velenjenemu občinstvu svojo

slastičarno vedno oskrbljeno s svežim blagom, vseh vrst slaščic in konfetur. — Vsakovrstni likerji in vina v steklenicah
CENE JAKO ZMERNE. POSTREŽBA TOČNA
Sprejema vsakovrstna peciva.

Anton Novak, brivec v Trstu, vedere št. 57, se toplo priporoča cenj. slovenskemu občinstvu za mnogoštevilni obisk. — SVOJI K SVOJIM! 2661

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetiljo) cev in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo v cemento. Cene zmerne, delo tačno.

G. FURLAN

Trst, ulica Giovanni Boccaccio št. 14

priporoča cenj. občinstvu svojo novo odprto trgovino jestvin in kolonijalnega blaga.

Vino in likerji v steklenicah ter pivo. Cene zmerne. Postrežba na dom.

Lekarna Brelih v Sežani

Ribje olje I. vrste I steklenica K 1-20
3 stekl. po pošti vse franko 4-50 K.

Obliž za kurja očesa 20 vinarjev.
-- Neoporekljivo sredstvo. --

Krojačnica Vek. Terzo

Trst, ulica Fonderia šte. 4, I. n.

Priporoča se c. občinstvu za vsakovrstna dela. Solidna postrežba po najnižjih cenah in najnovejšem kroju. Bogata izbira najnovejših angleških vzorcev. SVOJI K SVOJIM!

Proti kašlju, grlobolu, katarju, hripavosti, upadanju glasu itd. itd.

zahtevajte vedno

Pastiglie PRENDINI

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, propovednikih, učiteljih itd. — Dobivajo se v škaticah v Prendinljevih lekarni v Trstu, Via Tiziano Vecellio št. 22 in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi. — Škaticica stane 60 stotink.

Pekarna in slaščičarna Onorato Furlani

Trst, ulica della Guardia 24.

Kruh večkrat na dan svež, različno moke, vse vrste biskotov ter prodaja raznih vin in likerjev v steklenicah.

G. de VECCHI

naslednik A. FONDA,
Trst, ulica del Bosco št. 17.
Zaloga sena, krme in otrobov.
Seno I., slama, ogersko seno, beneški otrobi, otrobi št. 84.

Salon za gospe

Pranje glave, česanje, barvanje las, izdelovanje in veliko skladišče lasuljarskih del, kakor pletenice, kroketi itd. Priporoča se p. n. gospem

A. ŠEBEK,

lasuljar, Trst, ulica G. Carducci šte. 9.